

MAA- JA METSÄTALOUSHALLITUKSEN ASETUS AMPUMAKOKEESTA

1. Nykytila

Hirvieläimen ja karhun metsästyksessä ampujalta vaadittavasta ampumakokeesta säädetään 10.1.2006 annetulla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella ampumakokeesta (18/2006). Asetus on annettu metsästyslain (615/1993) 21 §:n 4 momentin nojalla, sellaisena kuin se on laissa 314/2005.

Voimassa olevien säännösten mukainen ampumakoe suoritetaan ampumalla 75 metrin ampumaetäisyydeltä paikallaan olevaan maalikuviin neljä laukausta vapaavalintaisesta pysty-, istuma- tai poviasennosta. Laukaussarja suoritetaan 90 sekunnissa laskettuna ensimmäisestä laukauksesta. Metsäkauriskokeessa ja hirvi- ja peurakokeessa käytetään maalikuviina hirveä esittävää kuviota, jossa osuma-alueen halkaisija on 23 senttimetriä. Karhukokeessa käytetään maalikuviina karhua esittävää kuviota, jonka osuma-alueen halkaisija on 17 senttimetriä. Ampumisessa saa käyttää tukena aseensa hihnaa, ampumapaikan rakenteita, ampumakeppiä tai muuta sopivaa alustaa kuitenkin siten, ettei asetta lukita mekaanisesti alustaan. Ammunnanvalvoja tarkistaa ja hyväksyy käytettävän tuen ennen ampumakokeen suorittamista. Samassa ampumakokeessa ampuja saa suorittaa enintään viisi koekertaa. Ampumakoe hyväksytään, jos laukaussarjan kaikki neljä laukausta vähintään sivuavat osuma-alueen ulkoreunaa. Suoritettu ampumakoe antaa oikeuden toimia ampujana sekä hirvieläinten metsästyksessä että karhun metsästyksessä. Hyväksytty karhukoe vastaa metsäkauriskoetta sekä hirvi- ja peurakoeetta. Lisäksi hyväksytty hirvi- ja peurakoe vastaa metsäkauriskoetta.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen keskeisenä ehdotuksena olisi antaa uusi maa- ja metsätalousministeriön asetus ampumakokeesta, jossa säädettäisiin rihlatulla luotiaseella suoritettavien ampumakokeiden lisäksi metsästysjousella suoritettavasta jousikokeesta. Esitys liittyy metsästyslain 1.8.2017 voimaan tulevaan muutokseen (HE 28/2017), jossa asetetaan tiettyjä riistaeläimiä metsästysjousella metsästäväälle henkilölle velvollisuus suorittaa ampumakoe.

3. Yksityiskohtaiset perustelut

1 §. *Soveltamisala.* Pykälässä säädettäisiin asetuksen soveltamisalasta. Asetuksessa säädettäisiin ampumakokeen sisällöstä ja suorittamistavasta, ampumakokeen hyväksymisen edellytyksistä sekä ampumakokeen suorittamispaikkaa ja ampumakokeessa käytettäviä ampuma-aseita ja patruunoita sekä jousia ja nuolia koskevista vaatimuksista.

2 §. *Määritelmät.* Pykälässä säädettäisiin metsäauriskokeen, hirvi- ja peurakokeen, karhukokeen sekä jousikokeen määritelmistä. Metsäauriskokeella tarkoitettaisiin metsäkauriin metsästystä varten rihlatulla luotiaseella suoritettavaa ampumakoetta. Hirvi- ja peurakokeella tarkoitettaisiin hirven, valkohäntäpeuran, saksanhirven, metsäpeuran, kuusipeuran, japaninpeuran ja villisian metsästystä varten rihlatulla luotiaseella suoritettavaa ampumakoetta. Karhukokeella tarkoitettaisiin karhun metsästystä varten suoritettavaa ampumakoetta. Jousikokeella tarkoitettaisiin kuusipeuran, saksanhirven, japaninpeuran, valkohäntäpeuran, metsäpeuran, metsäkauriin, villisian ja muflonin jousella tapahtuvaa metsästystä varten suoritettavaa ampumakoetta.

3 §. *Ampumakokeen järjestäminen ja suorittamispaikka.* Pykälän 1 ja 2 momentti vastaisivat voimassa olevia säännöksiä. Pykälän 1 momentin mukaan riistanhoitoyhdistys järjestäisi ampumakokeen ja ilmoittaisi kokeesta riistanhoitoyhdistyksen päättämällä tavalla viimeistään seitsemän päivää ennen sen järjestämistä. Säännöksellä varmistettaisiin, että metsästäjillä olisi riittävän ajoissa tieto ampumakokeen suorittamisajankohdista ja että metsästäjät tietäisivät ilmoittamistavan. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin myös siitä, että riistanhoitoyhdistykset voisivat järjestää ampumakokeen yhteistyössä. Tällä varmistettaisiin se, ettei kaikkien riistanhoitoyhdistysten ole tarvetta järjestää ampumakoetta juuri oman riistanhoitoyhdistyksen alueella.

Pykälän 2 momentin mukaan riistanhoitoyhdistyksen olisi asetettava kuhunkin ampumakoetilaisuuteen vähintään kaksi ammunnanvalvojaa. Säännöksessä ei eritellä ammunnanvalvojien tehtäviä, eikä sillä ole myöskään tarkoitus muuttaa voimassa olevia käytäntöjä. Yleisellä tasolla voidaan edellyttää, että ammunnanvalvojien tehtävänä olisi ainakin varmistaa, että ampumakoetilaisuus ja sen järjestelyt vastaavat metsästyslainsäädännössä olevia säännöksiä ja antaa hyväksytysti suoritetusta ampumakokeesta todistus. Lisäksi ammunnanvalvojat huolehtivat siitä, että ampumakoetilaisuudessa noudatetaan tarpeellisia turvallisuusmääräyksiä ja että ampujia ohjeistetaan tarvittaessa ampumakokeen kulusta.

Pykälän 3 momentin mukaan ampumakoe suoritettaisiin rihlatulla luotiaseella poliisihallituksen hyväksymällä ampumaradalla tai valtion viranomaisen hallinnassa olevalla ampumaradalla. Poliisihallituksen hyväksymällä ampumaradalla tarkoitettaisiin luvallisten ampumaratojen lisäksi ampumaratalain (763/2015) 3 §:n tarkoittamia vähäisiä ampumaratoja, joista on tehty ampumaratalain 8 §:n edellyttämä ilmoitus. Puolustusvoimilla, poliisilla, rajavartiolaitoksella ja tullilla on käytössään ampumaratoja, joista erityisesti puolustusvoimien ampuradat ovat usein myös siviilien käytettävissä. Jousikokeessa ammutaan lähietäisyydellä paikallaan olevaa kohdetta. Jousikokeeseen liittyvät ympäristö- ja turvallisuusnäkökohdat eivät edellytä suorittamispaikan osalta vastaavaa sääntelyä kuin luotiaseiden kohdalla. Jousella suoritettava ampumakoe voitaisiin siten järjestää esimerkiksi koulun liikuntasalissa, väestönsuojassa, urheilukentällä tai muussa vastaavassa paikassa, jossa voidaan varmistua sivullisten turvallisuudesta.

4 §. *Maalikuvi.* Pykälässä säädettäisiin ampumakokeessa käytettävistä maalikuvi-
oista. Pykälän 1 momentin mukaan 2 §:n tarkoittamissa ampumakokeissa ammuttaisiin paikallaan olevaan maalikuviin. Ampuminen paikallaan olevaan maalikuviin korostaa metsästäjien koulutuksen kannalta hyvän riistalaukauksen peruslähtökohtaa, joka on tarkasti tähdätty laukaus tappavalle osuma-alueelle paikallaan olevassa riistaeläimessä.

Ampuminen paikallaan olevaan maalikuviioon on taloudellisesti ja ympäristönsuojellisesti perusteltua. Paikallaan oleva maalikuvio mahdollistaa ammuttujen lyijy- luotien keräämisen mahdollisimman edullisesti ja tehokkaasti. Paikallaan oleva maalikuvio mahdollistaa myös ampumaradan alkuosan tunneloinnin, jonka avulla voidaan alentaa ampumaradan meluarvoja.

Pykälän 2 momentin mukaan metsäauriskokeessa, hirvi- ja peurakokeessa ja jousikokeessa käytettäisiin maalikuviona asetuksen liitteen 1 mukaista hirvikuviota, jossa osuma-alueen halkaisija on 23 senttimetriä. Osuma-alueen keskipiste sijaitsisi 124 ja 55 senttimetrin mittaisten janojen leikkauspisteessä kuviossa osoitetulla tavalla. Pykälän 3 momentin mukaan karhukokeessa käytettäisiin maalikuviona liitteen 2 mukaista karhukuviota, jossa osuma-alueen halkaisija on 17 senttimetriä. Osuma-alueen keskipiste sijaitsisi 72 ja 36 senttimetrin mittaisten janojen leikkauspisteessä kuviossa osoitetulla tavalla. Liitteiden mukaiset maalikuviot olisivat luonnollisen kokoista ja kotimaista uroshirveä ja karhua esittävät kuviot. Eläinhahmo olisi maalikuviossa sivuittain ampujaan päin ja se katsoisi oikealle.

Hirveä esittävä maalikuvio ei vastaa rakenteeltaan taikka kooltaan peuroja taikka metsäaurista. Näitä lajeja varten ei ole kuitenkaan tarkoituksenmukaista laatia omia kuvioita, sillä valtaosa ampujina toimivista metsästäjistä metsästää myös hirveä ja tällöin hirvikuvioon osoitetun ampumataidon voidaan katsoa olevan riittävän myös näitä lajeja varten.

5 §. *Ampumakokeen suorittamistapa.* Pykälässä säädettäisiin ampumakokeen suorittamistavasta. Pykälän 1 momentin mukaan metsäauriskoe, hirvi- ja peurakoe ja karhukoe suoritettaisiin ampumalla maalikuviioon neljä laukausta vapaavalintaisesta pysty-, istuma- tai polviasennosta 75 metrin ampumaetäisyydeltä. Makuuasentoa ei ole tarkoituksenmukaista sallia. Ampumaetäisyys säilytettäisiin ennallaan. Tämä on perusteltua varsinkin siitä syystä, että ampumaetäisyyden muuttaminen aiheuttaisi suurimmalla osalla ampumaradoista erityisjärjestelyjä, joista aiheutuisi tarpeettomasti ylimääräisiä kustannuksia. Koekerran laukaussarja suoritettaisiin 90 sekunnissa laskettuna ensimmäisestä laukauksesta. Osumat ilmoitettaisiin laukaussarjan jälkeen.

Pykälän 2 momentin mukaan ampumisessa saisi käyttää tukena aseiden hihnaa, ampumapaikan rakenteita, ampumakeppiä tai muuta sopivaa alustaa kuitenkin siten, ettei asetta lukita mekaanisesti alustaan. Ammunnanvalvoja tarkistaisi ja hyväksyisi käytettävän tuen ennen ampumakokeen suorittamista. Säännöksellä korostetaan harkittujen laukausten ampumista ja ampujan kannalta itselleen sopivimman tuen käyttämistä, mikä on myös mahdollista käytännön metsästyksessä. Säännös mahdollistaisi esimerkiksi asepuussin käyttämisen alustana.

Pykälän 3 momentin mukaan jousikoe suoritettaisiin ampumalla maalikuviioon kolme nuolta vapaavalintaisesta pysty- istuma- tai polviasennosta 18 metrin ampumaetäisyydeltä. Riistalaukaukset tapahtuvat jousella metsästettäessä pääsääntöisesti alle 18 metrin matkoilta, minkä vuoksi 18 metriä voidaan pitää riittävänä vaatimuksena ampumataidon osoittamiseen. Jousikokeessa ei olisi aikarajaa. Osumat ilmoitettaisiin laukaussarjan jälkeen.

6 §. *Laukaussarjojen määrä.* Pykälässä säädettäisiin laukaussarjojen määrästä sekä viitattaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa säädettyyn koekerrasta perit-

tävään maksuun. Lisäksi pykälässä säädettäisiin tilanteista, joissa maksua ei perittäisi. Pykälän 1 momentin mukaan ampuja saisi suorittaa samassa ampumakokeessa enintään viisi koekertaa. Säännös vastaisi voimassa olevia säännöksiä.

Pykälän 2 momentissa viitattaisiin selvyuden vuoksi riistahallintolain (158/2011) 33 §:n ja maksuperustelain (150/1992) 8 §:n nojalla annettuun maa- ja metsätalousministeriön asetukseen, jossa säädetään koekerrasta perittävästä maksusta. Kyseinen maksu on tällä hetkellä 20 euroa koekerralta, ja se maksetaan riistanhoitoyhdistykselle.

Pykälän 3 momentin mukaan ampujalla olisi oikeus uuteen maksuttomaan koekertaan ampujasta riippumattoman aserikon, patruunan laukeamattomuuden tai muun vastaavan häiriön sattuessa.

7 §. Ampuma-aseet ja patruunat sekä jouset ja nuolet. Pykälässä säädettäisiin ampumakokeessa käytettäviä ampuma-aseita ja patruunoita sekä jousia ja nuolia koskevista vaatimuksista. Pykälän 1 momentin mukaan ampumakokeessa olisi käytettävä asetta, johon ampujalla on ampuma-aselaisissa (1/1998) tarkoitettu voimassa oleva hallussapitolupa tai rinnakkaislupa. Tällä pyritäisiin siihen, että ampuja käyttäisi ampumakokeessa itselleen tuttua asetta ja että ase olisi kohdistettu juuri ampujan omaa käyttöä varten.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa ampuja on alle 15 vuotta. Tällainen henkilö saisi käyttää ampumakokeessa 18 vuotta täyttäneen henkilön asetta siten, kuin ampuma-aselain 88 §:ssä säädetään. Ampuma-aselain 88 §:n mukaan 18 vuotta täyttänyt ja jolla on oikeus ampuma-aseen hallussapitoon, saa antaa ampuma-aseen välittömässä valvonnassaan käytettäväksi, jos hän kykenee tehokkaasti valvomaan ja ohjaamaan aseiden käyttäjää siten, ettei aseiden käytämisestä aiheudu vaaraa. Säännöksellä mahdollistettaisiin alle 15 vuotiaan ampumakokeen suorittaminen, sillä hänellä ei ole ampumalaisissa säädettyä mahdollisuutta hankkimisluvan saamiseen ja siten edelleen hallussapitoluvan tai rinnakkaisluvan saamiseen.

Pykälän 3 momentin mukaan käytettävän aseiden ja patruunoiden olisi täytettävä metsäauriskokeessa metsästysasetuksen 16 a §:n 2 momentin 2 kohdan vaatimukset, hirvi- ja peurakokeessa metsästysasetuksen 16 a §:n 2 momentin 3 kohdan vaatimukset ja karhukokeessa metsästysasetuksen 16 a §:n 2 momentin 4 kohdan vaatimukset.

Pykälän 4 momentin mukaan jousikokeessa käytetyn jousen olisi täytettävä metsästysasetuksen 20 §:n 2 momentin vaatimukset. Kokeessa tulisi käyttää vain taulukärkisiä nuolia. Taulukärkisellä nuolella ammuttu koe antaa riittävän osoituksen henkilön aseenkäsittelytaidoista. Taulukärkinen nuoli on leikkaava kärkeä turvallisempi häiriötilanteissa, kuten vahingonlaukauksessa tai jousen tai nuolen rikkoutuessa. Ampumakokeessa käytettävä taustapakka kestää taulukärkisellä nuolella ammuttaessa myös kauemmin.

8 §. Ampumakokeessa vaadittavat asiakirjat. Pykälässä säädettäisiin ampumakokeessa vaadittavista asiakirjoista. Pykälän sääntely vastaisi voimassa olevaa sääntelyä. Pykälän 1 momentin mukaan ampujan olisi esitettävä ammunnanvalvojalle ennen ampumakokeen suorittamista voimassa oleva metsästyskortti tai maksettu tulevan metsästysvuoden metsästyskortti sekä vaadittaessa osoitettava henkilöllisyytensä.

Pykälän 2 momentin mukaan ampujan olisi lisäksi esitettävä ammunnanvalvojalle ennen ampumakokeen suorittamista ampumakokeessa käytettävään aseeseen ampuma-aselaissa tarkoitettu voimassa oleva hallussapitolupa tai rinnakkaislupa. Hallussapitoluvasta säädetään ampuma-aselain 52 §:ssä ja sen voimassaolosta 53 §:ssä. Rinnakkaisluvasta säädetään ampuma-aselain 54 §:ssä ja sen voimassaolosta 55 §:ssä. Vaatimuksella pyrittäisiin siihen, että ampujalla on käytössään ampumakokeessa itselleen tuttu ase ja että tämä varmistetaan ennen kuin ampuja alkaa suorittaa ampumakoetta.

9 §. *Ampumakokeen hyväksyminen.* Pykälässä säädettäisiin ampumakokeen hyväksymisestä. Pykälän 1 momentin mukaan metsäauriskoe, hirvi- ja peurakoe sekä karhukoe hyväksyttäisiin, jos laukaussarjan kaikki neljä laukausta vähintään sivuavat osuma-alueen ulkoreunaa. Jousikoe hyväksyttäisiin, jos laukaussarjan kaikki kolme laukausta vähintään sivuavat osuma-alueen ulkoreunaa.

Pykälän 2 momentin mukaan hyväksytyt karhukoe vastaisi metsäauriskoetta sekä hirvi- ja peurakoetta. Lisäksi hirvi- ja peurakoe vastaisi metsäauriskoetta.

10 §. *Voimaantulo.* Pykälässä säädettäisiin asetuksen voimaantulosta. Pykälän 1 momentin mukaan asetus tulisi voimaan 7 päivänä elokuuta 2017. Ajankohta mahdollistaisi jousikokeiden järjestämisen elokuun aikana.

Pykälän 2 momentin mukaan asetuksella kumottaisiin ampumakokeesta annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (18/2006).

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että ennen asetuksen voimaantuloa voitaisiin ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Asetuksella ei arvioida olevan valtiontaloudellisia vaikutuksia.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Esitys liittyy metsästyslain 1.8.2017 voimaan tulevaan muutokseen (HE 28/2017). Asetusluonnoksesta on pyydetty lausunto Suomen jousimetsästäjien Liitto ry:ltä, Perinnejousimetsästäjien liitto ry:ltä, Suomen riistakeskukselta, Suomen Metsästäjiliitto ry:ltä, Metsähallitukselta, Luonnonvarakeskukselta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, sisäasiainministeriöltä ja Poliisihallitukselta.

Pyydettyjä lausuntoja saatiin kappaletta

5. Voimaantulo

Ehdotetun asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 7 päivänä elokuuta 2017.